

Vredništvo:

na Travniki št. 277. I. nadst. (one
skrbí tudi za razposiljanje lista).

Prejemajo se za plačilo vsakega
exemplara tudi v neslovenskem jeziku.

Plača se za vsako nalogo vrata
asid. do ne omenilo samo enkrat na-
tisoč, do dvakrat, 6 sold., do trikrat,
10 s. v. a. — Povrč tega to vank
krat 50 s. za štampilj.

za domovinske in občne potrebe.

Gorici, v petek 14. avgusta 1868

Izhaja vsak petek.

Velja po polti pošiljana na celo leto
3 gold., na pol leta 1 gold. 50 s. a. na
četrt leta 50 s. Kdor sam po-sebi po-
šilja, plača na celo leto samo 2 g. 50
s. a. na 1/2 l. 1 g. 30 s. a. na četrt l. 70 s.
Naredilna pisma in reklamacije naj
se pošiljajo vrednično.

Pisarni listi se prodajajo v Gorici
v bukvarnici S. Šohar-jovi na Travniki
po 5 soldov.

Nova organizacija.

Zdaj se da to lahko pregledati in presoditi na
novo prerečevano političko osebo: po vseh slovan-
skih deželah razen Galicije, Kranjske in Salburške.
Ker je bila nova uredba le poprej vpeljana. Kar se tiče
slovanških dežel, Češke, Moravske, Štajarske, temu nale-
teli ni vse preveč nemških ali spačeno — slovanških imen.
Ne dvomimo, da je tudi po tem plaščem gotovo večina
uradnikov slovanščino zmožna, ali duha slovanškega ne
bo gotovo ne preveč v njih. Sicer pa pustimo daljue
kraje in pometajmo rajši pred svojim pragom.

Mi Primorci imamo nar popred novega namestni-
ka, podmaršala Möring-a. Vojaškega namestnika, davi
v dobi svobode, se Slovenec ne boji, najmanj pa v tem
oziru Möring-a, o katerem gre zanesljiv glas, da ni vo-
jak navadnega kroja. Kar se sedanjih naših razmer na
Primorskem tiče, bo smil. Möring moj na prazen mo-
stu; porok temu prvi njegov razglas v poslednjem li-
stu „Dom.“ Ko bi razglas sam na sebi tako jasno in
določeno, tako razumljiv in prikupljiv ne bil, učili bi se
razlagati in sousti ga po „Ostadiho“ — in pa tam, kje
je g. podmaršal, odgovoril mestnemu starostvu,
tržaškemu, ko se mu je prišlo te dni pokloniti.

Podlistek.**Zvezdar.**

(Post.-sh-).

VL

Na trgu „treh devic“ pri vodnjaku stoji deklica,
ki je za mesečansko hčer skoraj prelepo oblečena. Ko
pazi, da se jej vrček napolne, prileze do nje nek mož.
Mračilo se je že, pa čofotanje vode je storilo, da se
niso njegove stopinje, ališale.

„Julija“, pravi mož.

„Mečojedec“ se odme iz Juljinih ust.

„Iskal sem te pri gradu, Julija—in“

„Si našel kolibo zaprto“, dostavi Julija, pa za-
dene polni vrček.

Ali si iskal mene, mečojedec, ali le večerje, ka-
kor večeraj, v podobi svitile krong.

„Tebe, le tebe sem iskal, — Postopač sem in
znata to umetnijo izvršino, pa vendar imam čudljivo
srce, — ti si mi ga vzela.“

„Održi ga od mene; takega kinča ne bi hotel
nas sebi imeti“

„Le smejaj se, pa meni boče srce počiti.“

„Kaj še! — lakot te tare, mečojedec. Pojdi z
menoj; naša hranilnica je nar boljša lekarnica za tako
bolezen. — Pa deset stopinj za mano hodi. Tvoja
obleka je primerna značaju tvojemu — pa vendar, . . .
naj me razumeš?“

„Neumni predsodki!“ mrmra umetnik za deklico
stopaje.

Ko sta do vrat prišla, zaslišita oba v hiši glas:
Julija, Julija!

„Pridi jutro“, de Julija mečojedcu, „gospodar
me kliče.“

„Da bi ga vrag“ vsklikne jezno mečojedec.
„Vrnem se torej jutro . . ., pa ne zavolj mrzle pečenke,
ki si mi jo gotovo prihranila“, dostavi vljudno, in jej

iz Trata pogledimo v Istro, tužno nam Istro. Ako
se ne molimo, ni med vsemi novimi ondačnjimi okraj-
nimi glavarji nobenega rojenega Slovana, razun vrliga
g. Regle-a (našega Ipravca) na otocih; Slovanski znajo
menda nekteri nekaj, ali, da bi bili zmožni uradovati v
slovanškem jeziku, ne verjamemo. Sicer pa novih tujih
elementov niso vani v Istro.

Pri nas na Gorlškem sta se vsaj dvoma okrajema
srčno želje izpolnile. Tomin bo imel g. Winkler-ja, in s
tim je vse rečeno; Sečana pa ljubljence vseh Krašov-
cev, g. Al. Polaj-a (predsednika čitalnice komenske). —
Kdo je Da Mosto v Gradišči, ne vemo; to pa vemo, da
bo pod njim 8000 (?) Slovencev. Naj bi jim bil „most“
do enakopravnosti z Lahi!

V Gorici imamo barona Pino-ta. Ko bi bil gori-
ški okrajni glavar samo glavar svojega okraja, kakor
kteri drugi, bilo bi se spodobilo, da bi bil dobil čisto
slovenski trojedini naš okraj — Slovenca za načelnika, in
ko bi se bilo hotelo ustreči željam prebivalcev, poslati
bi nam bili morali kakoga takega moža, kakor je tisti,
kteremu je ves okraj že dvakrat zaupanje izkazal s tim,
da ga je za doželnega poslanca volil. Ali namestnik-
veni svetovavci v Gorici ima še družih in takih poslov

hoče, roko poljubiti, pa vrata so se popred zalopnila.
Da bi ga še bolj jezila, se je jela deklica od znotraj
smejati.

„Si že klepetala pri vodnjaku, Julija“, jaz pa naj
čakam!“ reče jej grajljivo skladanecopekar.

„Ali mi hočete to braniti“, odvrne Julija, „na-
jeli ste menda le moje roke, ne pa jezika mojega. Po-
stavite drugo puščico v vaš voz. Jaz sem hči meščana,
pošteno dekle, ne vlačuga. — Sita sem že, testo puliti,
in postavljati se na ogled vsega mesta gizdelinom, ka-
kor tuja zverina, in olišpana kakor komediantinje.“

„Ti trinaesta glava, ti“, de pekar se dobrikaje k
njo. „Saj te nisem hotel razžaliti. — Priresi, prosim, ve-
čerjo; bora skupaj večerjala, imam s tabo nekaj go-
voriti.“

Julija gre molče v kuhinjo, gospodar v svojo so-
bo. Soba ni bila opravljenata gizdavo, pa okusno. Mož
sede v poblazinjeni naslonjač, in goni svoje misli na
pašo. Obraz je bil neprijeten; brati je bilo na njem,
kakor na železni tablici, koje črke se ne premaknejo,
da je stanovitnega, trdnega značaja. Oči so mu bile
globoko vdrite, pa so se počasi gibale, in so hotelo
reči, kaj jih je pred seboj imel, rekel bi, vrtati. Isker v-
ljudnosti, ki bi ti bile srce ogrele, ni si v njih zapazil.
Zdole so se le ogleduhi pamei.

Tako je sedel mož, pa se ni ganil, dokler ni pri-
nesla Julija večerje.

„Kmalu zapustiva Bruselj, Julija“, pravi gospo-
dar, ko si reže pečenko.

„Zapustiva? — zapustita, mislim jaz“, odvrne Julija.

„Roka so mu ustavi, pa oči se vprejo s takim zna-
menjen nezadovoljnosti v Julijo, da ona svoje pobesi.“

„Nočea iti z menoj? pravi mož, ne kakor dekla. —
Prav dobro Ti bo šlo . . . Ali me razumeš?“

„Vas ne razumem“, odvrne deklica gledè na krož-
nik pred seboj, zarudi in s tem kaže, da ga je prav
dobro razumela.

(Dalje prih.)

bi li to morda po trializmu? Kaj bo potem z nami Slovenci? V.)

S poveljnimi listom od 6. t. m. je ukazalo Nj. vel., da v ogerskih polkih naj bodo tudi častniki, kolikor je mogoče, domači, Ogri; sploh v vsej armadi pa naj se učo oficirji jezika svojega regimenta.

Vse pazljivosti vredno je socialno gibanje med delavci na Dunaji, ki ga vodijo in podpirajo preku-njeni kolovodje. (Delavec je vsak, kdor ne dela za se in na svojo roko, ampak na korist gospodarju, kateri ga je najel.) Gibanje nevarnih teh množic meri naprej proti srednjim stanovom, proti premočnemu meščanstvu, podri bi se pa po zahtevah teh ljudi vsa sedanja državski in družinski red. Za tega del vlada oestro pazi na vse, kar se v shodih delavcev godi in govori. To dni so hoteli napraviti študij o delavcih cele Evrope, da bi se pobratovali in republikanske svoje namere popečevali, ali vlada je ta shod prepovedala.

Postava zastran javne bramborje (vojaška) v spodnji zbornici ogerski je potrjena; zmogla je zmernost (Deak-ova) stranka. Posledne, ločene "armade ogerske" si- cer ne bo, posebni "polki ogerski" pa bodo. Brambo- ci ogerski (Landwehr) bodo imeli madžarsko povelje (besedo pri komandiranju). To pa čaka močno na sa- mostalno armado. — Tudi viša zbornica je poslavo že sprejela.

8. t. m. so odpeljali v zapor (v Pešči) nekdanje- ga kneza srbskega Aleksandra Karadžordževića, ker je bil zapleten v zaroto zastran umora kneza Mihaela Obrenovića.

C. k. sodniki po novi predbi so imenovani za vse dežele, tudi tiste, v katerih je politična nova organizaci- ja že od poprej vpeljana. (Za Goriško glej "Domači novičar".)

Slovenska Matica je obhajala IV. občni zbor v sre- do 5. avgusta tega leta. V ta namen je bila ob 8. zjutraj sv. maša, katero so služili preč. g. kanonik J. Pavšler, in poli so pri njej poyoi čitalniški pod vodstvom g. Ekrsterjevin. Kmalu po deveti uri se je pričel zbor v mestni dvorani. Udeleževali so se ga ljubljanski od- borniki vsi, razun gg. dr. Tomana, P. Kozlerja, ki ju ni bilo v Ljubljani, in Fr. Lovatika, kateri ni bil tudi pri nobeni odborovi seji; izmed ypanjih so bili vprico gg. grof Barbo, B. Raich in dr. R. Razlag. Bilo pa je tudi nazočih ustanovnikov in udov letos iz vseh krajev Slo- venije razun Koroške toliko (blizu 100), da se je vide- lo, da spoznavajo v sedanjih pomembnosnih časih Slovenci, da je občni zbor slovenske Matice silo silo važen dan za Slovence vse.

Prvi slovenski tabor v Ljutomeru v nedeljo 9. t. m. je pokazal, da ljudstvo slovensko je zrelo in zaved- no: 6—7000 ljudi se je zbralo na nekem senčnem pa- niku blizu Ljutomera; od daljnih krajev so se bili pri- peljali kmetje tje; odrasla mladina je bila jako zastop- pana; prišlo je bilo tudi mnogo "Sokol"ov iz Ljub- ljane. Prvi je govoril župnik Klemenčič ter predstavil za prvosednika dr. Razlaga (odvetnika v Brezicah), kte- ri je zdajci besedo povzel ter razložil pomen in namen taborja in opominjal, naj bi miru in reda nikdo ne motil.

Prvi govornik o 1. točki programa je bil g. Ku- kovec (posestnik iz Ljutomera), za njimi so govorili dr. Vul. Zarnik, Bož. Rač, dr. Prelog in dr. Vošnjak. — Slo je, kakor je znano, za glasoviti § 19., kako bi se dal namreč djanjski izpeljati. Tabor je sklenil to-le resolucijo:

Tukaj zbrani slovenski narod soglasno izreka, da v paragrafu 19. državnih osnovnih postav ne najde poročstva za obrambu in gojitve svo- je narodnosti, dokler ne bodo:

1) Slovenski jezik na Slovenskem izključljivo uradni jezik, in do- kler se ne bo v ta namen uradnikom na Slovenskem neodlogoma do- lažil obrok, in sicer pol lila, do katerega morajo vsi slovensko v besedi in pisni.

2) Dokler ne bodo cerkvena vlada na Slovenskem uradovala v slovenskem jeziku in se ne bodo v bogoslovnicah predmeti, kateri so do- zdaj nemški, predavajo, odslaj slovenski razlagali.

3) Dokler ne bodo ljudsko šole čisto slovensko in v srednjih učni jezik slovenski. (Nemški jezik ostane učni predmet.)

4) Dokler se ne združijo Slovenci v zedinjeno Slovensko, z na- rodno upravo.

5) Dokler se ne bodo iz deželnega sklada štajarskega v razme- ri števila Slovencev in njihovih prireskov napravili, podpirali in vzde- rali slovenske šole.

dokaj, da se še vedno ne manjka ljudi, ki mislijo, da bi jih (posloy) Slovence ne mogel ali ne hotel primarno in pravično opravljati. Na vlada, marveč razmere naše med- narodne, predsodki naših sosedov so vzrok, da moramo imeti neutralni načelnikoy, ker bi mi laškega glavarja po nikakem ne hoteli. Lah pa vsacega Slovence na sumu imeli. Dokler se čut za pravo v vsakem sreč ne vkorenini, dokler ne postane postavna enakopravnost tudi Lahu kakor Slovence noli me tangere - nedotaklji. va ju nerazumljiva reč, dokler se ne ustanovi v vseh javnih narodnih zadevah popolno ravnovažje, dokler se ne na- vadimo vzajemno tako spoštovati drugi družih pravice, da nam bodo to naj više, sveto načelo: tako dolgo ne bo mednarodnega miru v Avstriji sploh ne, posebno pa ne bomo smeli mi Primorci tožiti, če nas bo nedo- mača roka k postavnosti in enakopravnosti napeljevala. Zadovoljni moramo biti, da je neutralni načelnik na obo- strani v narodnem oziru pravičen, sploh posten, da ima za deželo srečo in da z našimi ljudmi govoriti zna. Novi goriški glavar je služil v Italiji, torej ne samo razume, da je laščini kos; zna pa tudi ališimo — slovenski, ter je pravičen, torej smemo nadjati se, da je mož za na- še razmere.

Okrajnim glavarjem na strani stoje komisarij. Tu- di teh prvi vrgljej že imamo: Sploh stara, znana, imo- na; en sam Slovenec je bela muha med njimi. Ali kto- ri drugi kaj slovanski zna, ne vemo; sumimo pa, da niso kos slovanskemu uradovanju. Kdo pride v Gorico, so no vo se; govori se, da nek Kranjec (omenjeni edini Sl.), ki je bil že kratek čas tukaj.

Pri namesnitvju vse više osebe — poprejšnje. Naj se bodo pa, kakor koli, nadjamo se, da se ne bodo na tem višem mestu na slovenske vloge po italijanski od- pinavalo.

Ogled po svetu.

Avstrija.

Celih 12 dni je trajalo tretje zvezno nemško stre- ljanje o tarčo na Dunaji, o katerem smo v predzadnjem listu govorili. Tudi cesar sam je enkrat strelco poča- stil. Minister notranjstva g. Giskra jo slegel, rekel bi, ministra in kot stari nemški narodnjak med navdušenim govorom na javnem odru župana dunajskega, g. Zelin- ka-o, objel. (Oba ta "prvotna Nemca", kakor jima je rekla "Reform", imata slovansko ime!). Nemško-na- rodna navdušenost je po petji in pitji in po govornih ta- ko vakipela, da so gg. strelci in sploh deležniki vese- lice pozabili, da je Prater na Dunaji in Dunaj — v Av- striji: poveljevala so je le "Nemčija", Avstrija in ne- nemški njeni narodi so se prezirali, in so je tako malo spodobno o njih govorilo, da so se čutili vsi razžaljene; Prusija je pisano gledala; in ko se je v nedeljo 2. t. m. demokrati narodni nemški tabor (meeting) napravil, v kterem so pa delavci nadvladali, ter meni nič, tebi nič držao o republiki govorili: bila je duševna povodenj že tako poverna, da je drž. kancelar, baron Beust, v Ga- stajnu toplisce zapustivši pritekel na Dunaj ogenj gasit. Govor njegov 6. avg. na strelišči je jako važen. Potem ko se je dan za dnevom zmiraj le velika Nemčija pov- darjala, podaril je on s krepkim glasom Avstrijo in Avstrijanstvo in potrebnost zedinjenja in sloge vseh na- rodov avstrijskih; rekel je "da politika avstrijska se ne vika danes več v nemška zadeva." — So celo krepko — opozicijska prazka "Correspondenz" je z Beusto- vini govornimi sploh zadovoljna in pravi da ima politi- ško pomenljivost.

Govor g. državn. kancelarja je tim važnejši, če je res, kar "Osten" pripoveduje, da so našli zopet pod- lago porazumku s Čehi. Čehi da ne zahtevajo zdaj več centralnega državnega zbora za vse dežele avstrijske na Dunaji, ampak da so zadovoljni z delegacijo. (Di-

izvali slovenski zvezi na primer slov. realke. gospodarske šole.
6) Dokler ne bodo ujedene teme §. izvršila postave in določila
vpeljane, in dokler se ne bodo posrednim delodajalci dela več
upravna odločila.

"Novice" priobčujojo pravila že potrjenega (poli-
tiškega) društva "za brambo narodnih pravic" v Ljub-
ljani.

Domači novičar.

(Jesenski občni zbor kmet. družbe goriske) bo letos
15. septembra (ob 10. u. dopoldne) v Sežani. Na dnev-
ni red so djane to-le reči: Sporočilo podružničnega
načelnika sežanskega; sprejemanje novih udov; prak-
tični nasveti, kako bi se dal Kras pogojzdati; kako
koristno bi bilo širiti po Krasu svilorejo; razdeljevanje
pašnikov med občanarje; reja ovac; goved in čebel na
Krasu. — Popoldne se bo ogledoval vrt g. Scaramanga
— vrt in klet gosp. Karola Polaja v Sežani in česar-
sko kobiljšče v Lipici. — Če bodo do takrat že rešeno,
kar misli storiti ministerstvo za kmetijstvo zastran daril
za goveje živino, opravi se o tej priliki tudi to razlo-
ževanje po programu, ki se v tem primerljivej pozneje
izda.

(Javna preiskušnja na c. k. normalki in na priprav-
ništvu za ljudsko učitelje) bodo: 24.—28. avgusta za
učit. pripravniko dopoldne od 9.—12., popoldne od 3.—
6. ure. — 29. avg. I. ital. razr. od 8.—10., II. od 10.
—12. dop.; III. od 3.—6. pop. — 30. avg. nedeljski
ponavljavci dop. od 9.—12. — 31. avg. I. slovenski razr.
dop. od 8.—10. II. ital. razr. dop. od 3.—6. III. popold. od
3.—6. I. sept. dopoldne od 9.—12. IV. ital., popold. od
3.—6.; IV. slov. razred. — 2. sept. ob 8. bo pri av-
gnaciji zahvalna sv. maša, potem se priobči razredba
učencev; razdelovanja daril ne bo, ker ministerstvo
tega neče; (na mestni gl. šoli pa se bodo dajala darila;
tako tudi še za letos na gimnaziji in realki).

(Preiskušnje zrelosti na gimnaziji) so začele 27.
avgusta; podvržlo se jim je 20 dijakov.

(V zastavljavnici v Gorici) so bodo prodajale po
dražbi 7. in naslednje dni meseca septembra reči za-
stavljene v II. kvartir, to je, v mesecih aprilu, maju in
juniju l. 1867, katerih niso zastavci rešili.

V torek večer je igrala pred poslopjem c. k. o-
krajne gosposke na Travniku mestna banda na čast no-
vemu poglavarju koroškemu, g. bar. Killeck-u, ravno
(v drugo) z Dunaja došlemu.

(V Batuje za administratorja) gro g. Leop. Vuk
iz Šempasa. — Konkurs za faro je razpisan do 10.
sept. t. l.

(Novo imenovani c. k. okrajni sodniki na Gori-
škem) so: Za čisto slovenske okraje: Za Bovec sedanjí
predstojnik g. Aleks. Rozman (doželni poslanec); za
Cirkno dos. predst., g. Maverici Moric; za Tomin sed.
okr. adjunkt v Cervinjanu, g. Fil. Abram; za Kanal
sed. okra. predst. tominski, g. Fr. Grossmann; za Komen
sed. okr. adjunkt v Gorici, g. Karol Šerko; za Sežano
okr. predst. g. Ignac Schludermann. Razun poslednjega,
kterega ne poznamo, so izmed teh novih sodnikov 4
Slovenci, (2 vrla korenjaka), 1 Čeh, 1 Nemec, pa sloven-
ščini pismeno in ustmeno kos. — Za čisto laški sodnijski
okraj v Cervinjanu je odločen okr. adj., g. Kristof
Della-Torre; za 3 slovensko-laške okraje; v Gradišcu
dos. državni podpravník in svetov. tajnik, g. Ivan
Brumati; v Karmin okr. adj., g. Ivan Mužina; za
Tržič (Monfalkou), dosed. ondašnji predst., Henr
pl. Fichtel. O poslednjih 3 nam ni znano, ali znajo kaj
slovenski, ali ne; jake potrebo pa bi bilo, da bi se
Slovenci iz laških okrajev izločili, kakor je naš dežel-
ni zbor l. 1866 že nasvetoval.

(Na otoku Barbani) so bo obhajala v saboto 15.
t. m. obletnica kronanja ondašnje podobe Device Mari-
je. (Kronana je bila 15. avg. 1863.) Glavno sveto o-
pravilo bo imel letos prečastiti škof iz Konkordije, Niko-
laj grof Frangipane, kateri bo med peto mašo tudi (v i-
tal. jeziku) pridigal. Po maši bo procesija s sveto po-
dobo okrog otoka; popoldne večernice in furlanska
pridiga. V nedeljo bodo sv. opravila blizu tudi taka (ra-
zun procesije). Nekaj nenavadnega na ondašnjem laškem
romarskem otoku je lani vpeljana slovenska pridiga,

ker se zlasti obilno Kruževcev tje pripelje. (Slovensk
bo pridigal letos v potek večer po večernicah č. g. M.
Kravanja iz Gorice.)

Družba za vinstvo v Gorici.

To dni je razposlal ustanovni odbor vabilo na
vdeleževanje in načrt pravil tega društva. Pravila so
ta-le:

Občne določbe.

§ 1. Družba za vinstvo na Goriškem se ustanov-
lja kot brezimna (anonimna) družba na delnice (akci-
je).

§ 2. Glavni namen te družbe je zboljšanje doma-
jih vin in kupčevanje z njimi. Naloga bude tedaj dru-
stvu, prizadevati si, da se bo pridelavalo boljše grozd-
je, in da se bodo širili praktični poduk o vinstvu, torej
se bodo sprejemali učenci, da se jim bodo kazalo, ka-
ko naj napravljajo po družbinih načinih vino.

§ 3. Svoj sedež ima družba v Gorici.

§ 4. Kar bo imela dr. naznanjati, bodo razglašev-
vala po "Osservatore Triest" in po časniki kmet. druž-
be goriske.

§ 5. Ustanovljena bo dr. za 70 let. Ali bo imela
oblati se na dalje, ali ne, o tem bo imel pravico kaj
skleniti občni zbor. Samo ko bi se primerilo, da bi po-
trjeni račun konec tretjega ali poznejših let pokazal go-
tovo zgubo 50 odstotkov družbinega kapitala, bodo se
lahko smele nasvetovati, da se družba tudi poprej raz-
dere; nasvet pa mora občni zbor potrditi. (25 §)

O družbini glavnici (kapitalu) in delnicah.

§ 6. Da se spravi družbini kapital, izdajo se delni-
ce po 100 goldinarjev ena. Kedar bi bil manj 400 del-
nic nabranih, bo družba zatrdno ustanovljena.

§ 7. Brž ko bo družba določno ustanovljena, pla-
ča se tretjina tega, kar znašajo vse delnice; kedar da
bo treba uni dva tretjini plačati, določa občni zbor;
zadnje odplačilo (rata) pa se ne bo smelo tirjati, ko se
le drugo leto, od kar bo dr. ustanovljena. Dokler ne bo
vse splacano, dobi podpisnik medčasnno pobutnico
(certifikat).

Da bo posestnikom laže mogoče vdeležiti se druž-
be, dano jim je na voljo 50 odstotkov podpisanih akci-
j tudi plačavati z grozdom, pa takim, kakoršno zahteva
družbino ravnateljstvo in po navadni (časni) ceni.

§ 8. Delnice so razdeljene v tri vrste: 1. vrsta
no imajo nazivno; bodo se na lahko prepuščale komu
družemu (držale) po kupčijskih postavah (člen 182 in
183 kupč. prava).

§ 9. Kakor hitro se nabere toliko delnic, kolikor
ih je po § 6. treba, bodo sklicani delniki (akcionarji)
v občni zbor, da potrdijo ali popravijo ta pravila in no-
tranji opravilski red.

O delnikih (akcionarjih).

§ 10. S tem, da kdo pristopni list podpše, zave-
že se tudi, da se podvrže tem pravilom, in sklepom, ki
jih družba postavno stori, ter prevzame dolžnost, pla-
čati ves znesek podpisanih akci- (člen 220, 221 in 222
kupč. zakonika).

§ 11. Vsi, kateri imajo kaj delnic, uživajo enake
pravice in so po primeru svojih delnic soposestniki v-
sega premoženja družbinega in se vdeležujejo njenih do-
bičkov ali koristi.

§ 12. Vsak od ima pravico gledati in soznanjati,
se z vsem, kar se v družbini kleti dela in zahtevati
popasnil.

§ 13. Vsaka delnica ima pravico enega glasu v
obč. zboru; to pravico rabi akcionar tudi lahko po
kterem drugem pooblaščenem delniku; toda več ko o-
sem glasov ne sme prevzeti ista oseba.

§ 14. Tisti delniki, kateri se podpišejo na pristop-
ni list, predno se družba zatrdno ustanovi, bodo ustanov-
niki in bodo uživali te-le posebne pravice:

1. Predpravo v enakih okolištinah zastran pro-
daje grozja.

2. Če imajo 10 akci- nasvetujejo lahko enega v-
zrejanca (učenca).

3. Predpravo do novih delnic, ko bi se v pri-
hodnje izdale.

Zastop.

§ 15. Družbo zastopa oskrbovavno svetovavstvo

(Consiglio di Amministrazione) sestavljeno iz 5 družnikov, ki jih volijo delniki v obnem zboru; izvoljenel sami pa volijo izmed sebe predsednika. — Vsako leto izstopi eden ravnatelj in sicer prva 4 leta po izdrebhanji, pozneje pa tisti, ki je nar dalj časa svetovavec; izdrebhanec ali izstopnik pa se lahko vnovič izvoli. — V obnem zboru se izbereta tudi izmed družbenikov dva pregledovalca računov.

§. 16. Svetovavstvo se shaja, kedar ga predsednik povabi, ali če dva svetovavca to zahtevata. Da je kak sklep voljaven, morata biti v seji vsaj 2 svetovavca zraven predsednika.

Sklepa se z večino glasov.

§. 17. Svetovavstvo je odgovorno za oskrbovanje družbinih opravil in zastopa družbo glede vseh njenih pravic in dolžnosti.

Kakor hitro bi se pokazalo, da je kaj interesom družbinim na škodo, je dolžno svetovavstvo sklicati obni zbor.

Pod imenom darila bo dobival vsak ud svetovavstva 3 odstotke od čistega letnega doblčka po odbitnem deleži delnikov, o katerem govori §. 27.

§. 18. Predsednik podpisuje v imenu družbe vsa pisma; ta pravica se lahko tudi enemu ali več svetovavcem propusti.

§. 19. Naslov (firma) družbin bo „Družba za vinstvo na Goriškem“ („Società enologica della provincia di Gorizia“) s podpisom podpisnikovim.

§. 20. Področje svetovavstva se določi v notranjem pravilnem redu.

Uradniki.

§. 21. Podpirala bota svetovavstvo en tajnik in en zvedenec v vinstvu, ktera izvoli obni zbor po predlogu svetovavstva. Zatrdu pa bode njuna služba se le čez 3 leta.

Najemalo bo svetovavstvo tudi delavcev, kar jih bo treba za opravke pri napravljanji vina.

O plači uradnikov in dnini delavcev bo govoril notranji opravilski red.

Obračun.

§. 22. Konec upravnega leta meseca junija, bo moralo dati svetovavstvo obnem zboru račun, kteremu bode dodano sporočilo preglednikov, moral se bode tedaj njima že popred predložiti. (Kon. prih)

Književno-društvene stvari.

XI. odborova seja slovenske Matice v Ljubljani 9. julija.

(Konec.)

„Slovenskega Štjarija“ je tiskanih 9 pol in sicer prvi trije oddelki. Imelo bi se bilo letos tiskati še 5 oddelkov, toda 4. in 8. še nista dovršena, 5. pa se je primorila nesreča, da jo zgorel v požaru pisateljevega doma. Zato te knjige letos izide le 1. snopič. — „Olikant Slovenec“ je do malega že stavljen ter bode menda obsegal 6½ pole. — „Letopisa“, ki se pridene „Narodnemu koledarju“, je že tiskanega blizo 10 pol podučne in zabavne tvarine. Koledarsko blago in poročevalni del z imenikom družbenikov se prične še ta teden stavliti, a juvalne dovrši konec tega meseca. — „Vodnikovih pesem“, ktere je odsek za izdavanje knjig, kakor je bilo sl. odboru že v X. seji naznanjeno, izročil g. Levstiku, da jih vredi, zalibog letos ne moremo izdati, ker nam vrednik še ni izročil rokopisa, da si tadi je bil 3. marca t. l. za trdno obljubil, dovršiti in izročiti svoje delo do 15. aprila. — Ker se bodo zemljovidi morali posebej pošiljati družbenikom, zato ne bode treba čakati razpošiljanja družnih knjig, ampak razpošljejo naj se, s čem se dovrše. Vodnikove pesmi pa naj se ne razpošljejo, če tudi se dovrše še 1868, leta, in to zaradi preobilih stroškov, ki jih razpošiljatev stane Matica in družbenike,“ (Odbor potrdi te predlo.)

Pregledovalce društvenih računov gosp. prof. Šolar poroča, da je vse račune našel v najlepšem redu, takó, da se istina, ki jo hrani g. blagajnik, na tanko vjema s knjigo, v ktero se zapisujejo prejemki in stroški.

Iz sporočila blagajnikovega o računu, ki se ves natisne tudi v vabilu k 4. obnem zboru, danes samo to posnamemo, da je Matica od 1. julija 1867. leta do 1868. leta imela vseh dohodkov 8.519 gold. 43½ kr.

stroškov pa 1.495 „ 70
V ostanku 7.023 „ 70
je pa le 3.358 gold. 90 kr.
ki se smejo potrošiti, ostalih 3.664 „ 80
je pa istina, ki se po pravilih mora naložiti.
Iz 3. 358 gold. 90 kr. se najprej plačajo knjige, ki jih Matica letos da na svetlo.

Proračun za 1868/9. l. kaže, da se bode prihodnje leto s tem, kar je iz prejšnjih računov ostalo za izdavanje knjig, to je 3.795 gold. 7 kr. in s prihodki, ki se jih zadjanjo 2.292 „ 77

prihodnje leto 6.087 gold. 45 kr.

Zrebovanje je določilo, da iz odbora stopijo naslednji gg. odborniki: a) ljubljanski: 1. Anton Kos, 2. Fr. Levstik, 3. dr. J. Zlat. Pogačar in 4. dr. L. Vondina; vnanji: 1. Ant. Orno, 2. M. Majar, 3. dr. R. Razlag, 4. Drag. Šavrl, 5. dr. A. Vojaka in 6. dr. Jos. Vošnjak.

Ostremu obnem zboru se odkaze sredi 5. avgusta ob 9. uri dopoldne. — Reši se prošnja g. Drag. Zagarja s tem, da mu odbor privoli 20 listov „Zgodovine slovenskega naroda“ za razdelitev v okolici ljubljanski. Po nasvetu g. dr. E. H. Coste se glavni zgodovinar in pospeševatelj česke literature g. Franca Palaški izvoli za častnega uda slov. Matice, kar se mu po dr. Bleiweisovem nasvetu je brz po seji naznanila brzopisoma.

Drobtinica.

Letos (po leti) so se svilodi japonske sorte skoraj vsem gospodinjam sami od sebe izvalili, dani ni bilo to nekterim včas, ker so prišle v zadrego zastran listja. Tako jih je tudi neka žena v vasi ** (eno uro hoda od Gorice) v drugo redila, in to tim pridneše, ker so se ji bili prvi letošnji svilodi (spomnidi) dobro sponeali. Po 4. levljenji (spanji) pa žena zapazi, da ne grejo nič kaj po volji. Odbere torej, kar je bilo bolj zdravih, ostale zavrije na gnoj; gospodar pa vzame vile in jih rahlo z gnojem pokrije; na to je nastopilo deževno vreme. Med tim so se zdravi svilodi zapredli in naredili 3 funtov galete. Ko je bila ta že pobrana in prodana, gre gospodar gnoj mešat, in kaj najde? Privleče vse polno galete izpod goja! Jez sem bil sam priča te čudne prikazni pri tej čudni živalici Božji. — é.

Umrli v Gorici

od 5. do 11. avgusta

5. Elizabeta Secehi, 22 l., c. k. majorja hči, za plućnico; Franja Kelenec, 2 l., mlinarja otrok, za gržo; Jozef Terzon, 58 l., krmelj. Balujski, za vodenico; Jan. Tomazic, 63 l., krmelj za rakom; Renat Veruk, 7 m., uradnika otrok, za gržo; 7. Klara Simonetti, 60 l., mizarja vdova, za kiba srčno; 8. Ernest pl. Brunetti, 2 l., uradnika otrok, za bož.; 9. Franciska Balaben, 9 m., mizarja otrok, za gržo; 10. Vilhelmina Schlechter, 68 l., uradnika vdova, za sta osijo; Elizabeta Merluzzi, 2 l., 6 m., mlinarja otrok, za bož.; 11. Elizabeta Menar, 2 m., 14 d., vratarja otrok, za bož.; Katarina Kralj, 79 l., kmetica, za rakom; Antonija Sušc, 5 l., stroj. otrok, za gržo; 11. Anna Maria, 1 l., 2 m., kupač. otrok, za gržo.

Borsni kurs 12. t. m. Metall. 58:30; narodno posojilo 62:50; London 113:60; udžjo srebra 111:50; cekini 5:38.

Loterijske številke. V Gradcu 12. avgusta 41, 54, 73, 68, 3.

Listnica C. —) — v Kon. hr.: Prejeto došlo za ta list prihodnje galovo.

Oglasnik.

Zahvala.

Po nasvetu gosp. Filipa G. Grignaschi-a, kteri je za Gorico opravilnik dunajske zavarovalne banke za živino, imenovane „Apis“, sem si bil dal zavarovati krave. Ko mi je ul davno edna poginila, mi je zavarovalnica hitro škodo povrnila. V tem tedaj, ko se omenjenemu društvu javno zahvalujem, stejem si v dolžnost, tudi druge, kteri imajo govejo živino, opomniti, naj bi tudi oni svoja goveda zavarovali.

V Gorici 26. julija 1868

Jozef Palik,
bišn. štev. 18 na Cingrofa.